

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1.	Nazwa zajęć/przedmiotu:	Stary Testament – Pięcioksiąg i księgi historyczne
2.	Nazwa zajęć/przedmiotu w języku angielskim	Old Testament – Pentateuch and Historical Books
3.	Kod zajęć/przedmiotu:	12-B023
4.	Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):	obowiązkowy (kanon)
5.	Kierunek studiów:	teologia
6.	Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie):	jednolite studia magisterskie
7.	Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny):	ogólnoakademick
8.	Rok studiów (jeśli obowiązuje):	trzeci
9.	Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW):	32 h W, 12 h ĆW
10.	Liczba punktów ECTS:	3
11.	Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:	o. prof. dr hab. Ryszard Sikora, arwejher@amu.edu.pl; ks. prof. dr hab. Janusz Nawrot, jannaw@amu.edu.pl
12.	Język wykładowy:	polski
13.	Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie):	nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu

- historyczne spojrzenie na etapu dziejów Izraela w epoce patriarchów, sędziów i królów (okres zjednoczonego i podzielonego Izraela);
- przekazanie poszerzonej wiedzy o kompozycji Pięcioksięgu: 4 tradycje biblijne (JEDP), część historyczna i prawnicza; akcent na różnicę w naukowym i biblijnym podejściu do historii;
- podanie pełniejszej wiedzy o pismach tradycji historycznej Starego Testamentu: kompozycja poszczególnych ksiąg, gatunki literackie, etapy tworzenia ksiąg, chronologia i twórcy ksiąg;
- przedstawienie teologii prehistorii ludzkości (Rdz 1-11) i okresu patriarchalnego (Rdz 12-50)
- prezentacja teologii Wyjścia (Wj 1-Pwt 34);
- przedstawienie teologii prawa starotestamentowego: poszczególne kodeksy prawa Wj 21-23; Kpł 17-26 oraz Pwt 12-26;
- uwrażliwienie na główne nurty teologiczne ksiąg historycznych: teologię historii okresu sędziów i królów;
- kształtowanie umiejętności samodzielnej egzegezy tekstów nurtu historycznego, ich interpretacji w świetle teologii biblijnej Starego i Nowego Testamentu oraz problemów współczesnego świata i Kościoła.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)

- wiedza z zakresu historii Bliskiego Wschodu i Izraela, zdobyta w toku nauczania ogólnokształcącego szkół średnich i wstępu do Biblii, w szczególności do Starego Testamentu;
- podstawowa znajomość zasad metody historyczno-krytycznej w egzegezie tekstów biblijnych.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu i potwierdzeniu osiągnięcia EU student /ka:	Symbole EU dla kierunku studiów
023_01	posiada pełniejszą wiedzę o historii Izraela na tle dziejów Bliskiego Wschodu; poprawnie umiejscawia poszczególne postacie historycznie zarówno co do okresu historycznego jak i kraju z podaniem dat ważniejszych wydarzeń okresu przed- i powygnaniowego;	T_W01; T_W05; T_U01;
023_02	charakteryzuje tradycje Pięcioksięgu oraz kodeksy prawnicze obecne w nim na tle starożytnego prawodawstwa bliskowschodniego;	T_W01; T_W05;
023_03	wymienia podział, główne cechy i etapy tworzenia poszczególnych ksiąg historycznych;	T_W01; T_W03; T_W05; T_U01;
023_04	wylicza i prezentuje pogłębioną znajomość głównych idei teologicznych prehistorii biblijnej Rdz 1-11	T_W01; T_W05; T_U01;
023_05	prezentuje głębszą znajomość teologii patriarchów i okresu Wyjścia	T_W01; T_W03; T_W05; T_U01;
023_06	potrafi przedstawić główne zagadnienia prawa starotestamentowego, zwłaszcza w odniesieniu do moralności uniwersalistycznej;	T_W01; T_W03; T_W05; T_U01; T_U07;
023_07	przeprowadza samodzielnie szczegółową egzegezę najważniejszych tekstów literatury historycznej i prawniczej z zakresu całości omawianego materiału	T_W03; T_W05; T_W15; T_U01; T_U02;
023_08	potrafi przyporządkować właściwe teksty biblijne poszczególnym kwestiom teologicznym	T_W03; T_W04; T_W05; T_W15; T_U01; T_U02;
023_09	interpretuje wpływ teologii Pięcioksięgu na całość teologii biblijnej czasów starotestamentowego Izraela	T_W01; T_W03; T_W04; T_W05; T_U01;
023_10	posiada zdolność do aktualizowania teologii proroków w życiu dzisiejszego człowieka i Kościoła; jest otwarty na dyskusje o współczesnych problemach moralnych i społecznych broniąc stanowiska Kościoła; postępuje zgodnie z nauczaniem Kościoła czerpiąc z teologii proroków;	T_W04; T_W05; T_W11; T_W14; T_U02; T_U09; T_U10; T_U12; T_U13; T_K01; T_K02; Tk_K06; Tk_K07;

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wykłady:	
Historia Izraela na tle dziejów Bliskiego Wschodu pod kątem naukowym i teologicznym.	023_01;
Charakterystyka poszczególnych tradycji komponujących Pięcioksiąg oraz pogłębiona znajomość kodeksów prawniczych tam obecnych.	023_02; 023_09;
Tteologia prehistorii ludzkości widziana oczami autorów Rdz 1-11.	023_03; 023_07; 023_08; 023_09; 023_10;

Pozostała literatura historyczna: gatunki literackie, etapy tworzenia ksiąg prorockich, chronologia ksiąg.	023_03; 023_07; 023_10;
Teologia okresu patriarchów, teologia Wyjścia.	023_04; 023_07; 023_08; 023_10;
Deuteronomistyczne i kronikarskie spojrzenie na okres sędziów, królów i czasy powygnaniowe.	023_05; 023_07; 023_08; 023_09; 023_10;
Wpływ teologii ksiąg historycznych na późniejsze dzieje Izraela, Kościoła i czasy współczesne.	023_06; 023_07; 023_08; 023_09; 023_10;
Ćwiczenia:	
Umiejętność rozróżnienia tradycji deuteronomistycznej i kronikarskiej w spojrzeniu na epokę królów na przykładach oceny postępowania Dawida, Salomona i Manassesesa i innych władców.	023_01; 023_03; 023_07; 023_09
Powstanie machabejskie jako realizacja i zaprzeczenie wierności prawu mojżeszowemu.	023_01; 023_03; 023_07;
Wpływ prawa starotestamentowego na nauczanie Jezusa Chrystusa: continuum et novum.	023_02; 023_04; 023_05; 023_06; 023_10;
Samodzielna, szczegółowa egzegeza najważniejszych tekstów literatury prorockiej z zakresu całości omawianego materiału.	023_03; 023_04; 023_05; 023_07; 023_08

5. Zalecana literatura

- J. Lemański, *Księga Rodzaju. Rozdziały 1-11. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz* (NKB ST T. I cz. 1), Częstochowa: Edycja św. Pawła 2013.
- J. Lemański, *Księga Rodzaju. Rozdziały 11,27-36,43. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz* (NKB ST T. I cz. 2), Częstochowa: Edycja św. Pawła 2014.
- J. Lemański, *Księga Rodzaju. Rozdziały 37-50. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz* (NKB ST T. I cz. 2), Częstochowa: Edycja św. Pawła 2015.
- J. Lemański, *Księga Wyjścia. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz* (NKB ST T. II), Częstochowa: Edycja św. Pawła 2015.
- S. Wypych, *Księga Jozuego. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz* (NKB ST T. VI), Częstochowa: Edycja św. Pawła 2015.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	

Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu									
	023_01	023_02	023_03	023_04	023_05	023_06	023_07	023_08	023_09	023_10
Egzamin pisemny										
Egzamin ustny					X				X	X
Egzamin z „otwartą książką”							X	X		
Kolokwium pisemne										
Kolokwium ustne				X	X	X	X	X	X	X
Test	X	X	X							
Projekt										
Esej										
Raport										
Prezentacja multimedialna	X	X	X	X	X					
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)										
Portfolio										
Inne (jakie?) -										
...										

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		44
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	16
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	10
	Przygotowanie projektu	-
	Przygotowanie pracy semestralnej	-
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	-
	...	-
SUMA GODZIN		95
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0) – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dobry plus (+db; 4,5) – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dobry (db; 4,0) – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dostateczny plus (+dst; 3,5) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami określone w efektach uczenia się
- dostateczny (dst; 3,0) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami określone w efektach uczenia się
- niedostateczny (ndst; 2,0) – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się